

Zbrana izpitna vprašanja (iz različnih izpitnih rokov)

1. Grafično ponazorite: (15)

- a) Simetričnost področij produkcije pri kratkoročni produkcijski funkciji!
- b) Optimalni obseg produkta v primeru, ko se prodajna cena nahaja med minimumom krivulj AVC in AC. Navedite tudi pogoj za optimalni obseg poslovanja ter na tem primeru ponazorite naslednje kategorije:
- pogoj za optimalni obseg poslovanja
 - TR (celotni izkupiček)
 - TC (celotni stroški)
 - VC (spremenljivi stroški)
 - FC (stalni stroški)
 - Dobiček/izguba

2. V produkciji določenega produkta znaša mejni produkt dela 1 enoto produkta, mejni produkt kapitala pa 2 enoti produkta. Izokosta je podana z enačbo $K = 4 - 2L$. Ali podjetje proizvaja dani produkt z minimalnimi stroški ali ne? Če da, pojasnite, zakaj da, če pa ne, pa pojasnite, zakaj ne in kaj bi moralo podjetje storiti, da bi doseglo minimalne stroške. Odgovor utemeljite in situacijo grafično ponazorite. (10)

3. Produkcijska funkcija je podana z enačbo: $Q = AK^{0,3}L^{0,6}$ (16)

- a) V pogojih kakšnih donosov se odvija produkcija? Odgovor utemeljite! Koeficient produkcijske funkcije tudi konkretno interpretirajte!
- b) Koliko bi se povečal skupni produkt, če bi pri nespremenjenem obsegu zaposlitve kapitala, obseg zaposlitve dela povečali za 40%?
- c) Koliko znaša povprečni produkt dela, če znaša mejni produkt dela 60 enot produkta?
- d) Koliko znaša elastičnost povprečnih stroškov v tem primeru in kaj nam pove?

4. (12)

- a) Pri povečanju obsega poslovanja popolnega konkurenta od 300 do 500 enot so se stroški povečali od 2 mio sit na 2,5 mio sit. Cena enote produkta je 4.000 sit. Izračunajte mejni strošek, mejni prihodek, mejni profit.
- b) Podjetje razpolaga z 1 mio sit. Cena enote dela je 8.000 sit, cena enote kapitala pa 10.000 sit. Skicirajte premico enakih stroškov ob predpostavki, da se tako cena dela kot cena kapitala zmanjšata, vendar cena dela bolj kot cena kapitala.

5. (15)

- a) Pojasnite, zakaj mora podjetje poznati lastno ceno poslovnih učinkov.

b) Podjetje je v preteklem mesecu proizvedlo 5.500 enot proizvoda A, 4.000 enot proizvoda B in 6.000 enot proizvoda C, za te količine pa so poznani naslednji stroški.

Proizvod	Neposredni stroški materiala	Neposredni stroški dela
A	2 mio	3 mio
B	2,5 mio	3,5 mio
C	4,5 mio	4,5 mio

Proizvod A se izdeluje v obratu 1, proizvod B v obratu 1 in 2, proizvod C pa prav tako v obratu 1 in 2. Splošni stroški obrata 1 so 24 mio sit, splošni stroški obrata 2 pa 16,5 mio sit. Izračunajte LC proizvodov A, B in C po kalkulaciji z dodatki, če so osnova za razdelitev splošnih stroškov obrata 1 vsi neposredni stroški, obrata 2 pa neposredni stroški proizvodov B in C.

6. V proizvodnji določenega produkta znaša mejni produkt dela 4 enote produkta, mejni produkt kapitala pa 2 enoti produkta. Izoklina je podana z enačbo $K = 4 - 3L$. Ali podjetje proizvaja dani produkt z minimalnimi stroški ali ne? Če da, pojasnite, zakaj da, če pa ne, pa pojasnite, zakaj ne in kaj bi moralo podjetje storiti, da bi doseglo minimalne stroške. Odgovor utemeljite in situacijo grafično ponazorite. (10)

7. Producerska funkcija je podana z enačbo: $Q = AK^{0,4}5L^{0,8}$ (16)

a) V pogojih kakšnih donosov se odvija produkcija? Odgovor utemeljite

b) Koliko bi se povečal skupni produkt, če bi pri nespremenjenem obsegu zaposlitve kapitala, obseg zaposlitve dela povečali za 30%?

c) Koliko znaša povprečni produkt dela, če znaša mejni produkt dela 90 enot produkta?

d) Koliko znaša elastičnost povprečnih stroškov v tem primeru in kaj nam pove?

8. Pojasnite zakaj podjetja razporejajo stroške po stroškovnih mestih!

9. S pomočjo Eulerjevega teorema dokažite, da v primeru linearne homogene producerske funkcije velja popolna simetričnost področij funkcije! (8)

10. Navedite 3 vidike procesa amortiziranja!

11. Pojasnite razliko med delovnimi sredstvi in predmeti dela!

12. Pojasnite zakaj časovne metode amortiziranja spodbujajo k večji stopnji izkoriščenosti kapacitet!

13. Opredelite stroške, odhodke in izdatke ter navedite primer izdatka, ki ni odhodek ter odhodka, ki ni izdatek!

14. Opredelite nabavno vrednost kot amortizacijsko osnovo ter pojasnite njene prednosti in slabosti.
15. Opredelite reprodukcijsko vrednost kot amortizacijsko osnovo ter pojasnite njene prednosti in slabosti!
16. Opredelite krožni tok obratnih sredstev in navedite dejavnike, ki vplivajo na hitrost obračanja obratnih sredstev!
17. Opredelite prag rentabilnosti in izpeljite obrazec za prag rentabilnosti ob predpostavki proporcionalnih variabilnih stroškov! Situacijo tudi grafično ponazorite!
18. Tehnični napredek zmanjšuje ceno delovnih sredstev, v praksi pa smom vendarle priča njihovemu neprestanemu naraščanju. Pojasnite to navidezno nasprotje.
19. Opredelite prag rentabilnosti in optimalni obseg poslovanja!
20. Navedite elemente lastne cene poslovnega učinka!
21. Opredelite naturalni in vrednostni vidik trošenja!
22. Opredelite rentabilnost!
23. Ali lahko podjetje v kratkem obdobju proizvaja kljub izgubi? Pojasnite!
24. Opredelite ekstenzivno, intenzivno in integralno zmogljivost delovnih sredstev!
25. Opredelite produkcijsko funkcijo, navedite predpostavke, na katerih temelji njena opredelitev, ter zapišite Cobb-Douglasovo produkcijsko funkcijo.
26. Podjetje je nelikvidno, a solventno. Pojasnite situacijo!
27. Opredelite notranjo/interno stopnjo donosnosti in pojasnite kako presojava investicije po tem kriteriju!
28. Produkcijska funkcija je podana z enačbo: $Q=A * K^a * L^b$.
 - a) V pogojih kakšnih donosov se odvija produkcija? Odgovor utemeljite! Koeficient produkcijske funkcije tudi konkretno interpretirajte!
 - b) Koliko bi se povečal skupni produkt, če bi pri nespremenjenem obsegu zaposlitve kapitala obseg dela povečali za 40%?
 - c) Koliko znaša povprečni produkt dela, če znaša mejni produkt dela 60 enot produkta?
 - d) Koliko znaša elastičnost povprečnih stroškov v tem primeru in kaj nam pove?
29. Pojasnite razliko med delovnimi sredstvi in osnovnimi sredstvi!

30. V proizvodnji določenega produkta znaša mejni produkt dela 70 enot produkta, mejni produkt kapitala pa 25 enot produkta. Povprečni produkt dela je 100 enot produkta, povprečni produkt kapitala pa 50 enot produkta.

- a) V pogojih katerih donosov se odvija proizvodnja in kaj je njihova bistvena značilnost?
- b) Kako se spreminjajo povprečni stroški? Interpretirajte konkretno!
- c) Za koliko odstotkov bi se povečal produkt, če bi ob nespremenjenem obsegu zaposlitve kapitala obseg zaposlitve dela povečali za 40%?

31. Proizvodna enota zaposluje 10 enot dela in 30 enot kapitala. Pri proizvodnji 800 enot produkta znaša mejni produkt dela 40 enot, mejni produkt kapitala pa 20 enot.

- a) S pomočjo Eulerjevega teorema ugotovite, v pogojih kakšnih donosov se odvija proizvodnja. Odgovor utemeljite! Koeficient produkcijske funkcije tudi konkretno interpretirajte!
- b) Koliko bi se povečal skupni produkt, če bi pri nespremenjenem obsegu zaposlitve dela obseg zaposlitve kapitala povečali za 30%?
- c) Koliko znaša elastičnost povprečnih stroškov v tem primeru in kaj nam pove?

32. Pri povečanju obsega poslovanja popolnega konkurenta od 400 na 600 enot so se stroški povečali od 4 mio sit na 4,4 mio sit. Cena enote produkta je 5000 sit. Izračunajte mejni strošek, mejni prihodek in mejni profit!

33. Vsebinsko in geometrično opredelite mejno stopnjo tehnične nadomestljivosti kapitala z delom ter navedite oba njena možna zapisa!

34. Opredelite in skicirajte 1. in 2. prag rentabilnosti ter optimalni obseg poslovanja pri popolnem konkurentu ob predpostavki, da je tržna cena večja od AC_{min} in pojasnite kako se giblje mejni in celotni profit.

35. Pojasnite zakaj mora podjetje poznati lastno ceno poslovnih učinkov!

36. Opredelite mejni produkt in povprečni produkt dela spremenljivega proizvodnega dejavnika pri kratkoročni produkcijski funkciji! Vsebinsko in geometrično!

37. Opredelite naturalni in vrednostni vidik angažiranja!

38. Grafično ponazorite optimalno kombinacijo proizvodnih faktorjev z obeh vidikov mini-max načela. Posamezni vidik tudi vsebinsko opredelite!

39. Grafično ponazorite simetričnost proizvodnje pri kratkoročni produkcijski funkciji!

40. Navedite pogoj za optimalni obseg poslovanja!

41. V proizvodnji določenega produkta znaša mejni produkt dela 1 enoto produkta, mejni produkt kapitala pa 2 enoti produkta. Izokosta je podana z enačbo $K=4-2L$. Ali podjetje

proizvaja dani produkt z minimalnimi stroški ali ne? Če da, pojasnite, zakaj da, če pa ne, pa pojasnite, zakaj ne in kaj bi moralo podjetje storiti, da bi doseglo minimalne stroške. Odgovor utemeljite in situacijo grafično ponazorite!

42. Opredelite pojem: izoklina in ločnica

43. Opredelite pojem: intenzivna meja dela

44. Opredelite pojme: krivulja razvoja

45. II področje produkcije pri kratkoročni produkcijski funkciji

46. Opredelite proporcionalne, progresivne in regresivne variabilne stroške in skicirajte VC in AVC za različne vrste variabilnih stroškov (VC so proporcionalni, regresivni, degresivni, VC temeljijo na normalni kratkoročni produkcijski funkciji).

47. Pojasnite povezavo med produktivnostjo dela in ekonomičnostjo ter navedite razlike med njima!

48. Opredelite koeficient obračanja sredstev (tudi formula) in pojasnite, kako se z vidika tega koeficienta sredstva delijo na osnovna in obratna.

49. Kaj je revalorizirana vrednost?

50. Kako uporabljamo odločanje na temelju mejnega principa v praksi?

51. Kaj sta marža in rabat?

52. Komentirajte naslednjo trditev: "Če sta ceni obeh produkcijskih faktorjev (dela in kapitala) enaki, bo podjetje s ciljem, da zagotovi optimalno kombinacijo produkcijski faktorjev zaposlilo oba faktorja v enakem obsegu."

53. Ovrednotite kazalce uspešnosti za podjetje Nama. Katere primerjave boste naredili?

54. Kako bi izračunali produktivnost dela v konkretnem podjetju, če imate na voljo samo podatke iz bilance uspeha in podatke o številu zaposlenih? Na kaj morate biti pozorni pri medčasovnih primerjavah?

55. Opredelite pojem izokosta!

56. Opredelite pojem izokvanta!

57. V proizvodnji podjetja so star stroj zamenjali z novim, uvoženim, katerega nabavna cena je bila 25 mio sit, carina zanj je znašala 30% vrednosti, stroški transporta, montaže in poskusne proizvodnje 1,5 mio sit, stroški usposabljanja delavcev za delo na novem stroju pa so znašali 1 mio sit. Ocenjujejo, da bo stroj fizično obrabljen po devetih letih. Kot metodo amortiziranja bodo uporabili linearno metodo s spremenjenimi stopnjami, pri čemer bodo v prvi tretjini dobe koristnosti odpisali 45% vrednosti, v preostali dobi koristnosti pa še preostanek vrednosti. Izračunajte letne zneske amortizacije in amortizacijske stopnje po letih. Ali menite, da so dobo koristnosti ocenili ustrezno?

58. Opredelite mejni produkt spremenljivega proizvodnega dejavnika pri kratkoročni produkcijski funkciji (vsebinsko in geometrično)

59. V podjetju, ki proizvaja tri sorodne izdelke, proizvodnja poteka v treh obratih. V prvem obratu poteka začetna obdelava in tam se izdelujejo vsi trije proizvodi (A, B, C), v nadaljnji obdelavi v obratu 2 pa se obdelujeta le še proizvoda A in C, ki sta tam dokončana. Proizvod B pa se končno obdeluje v obratu 3. V spodnji preglednici so podatki o proizvedenih količinah ter o splošnih stroških.

Proizvod	Q	NUP režija	Proizv. režija
A	1.000		
B	2.000		
C	7.000		
Skupaj		5 mio sit	9 mio sit

- Stroški v prvem obratu so znašali 16 mio sit, v drugem obratu 4 mio sit in v tretjem obratu 3 mio sit. Izračunajte LC A, B in C s pomočjo enostavne delitvene kalkulacije.

60. Opredelite proporcionalne variabilne stroške in skicirajte VC in AVC za različne vrste variabilnih stroškov! (VC so proporcionalni, linearni, degresivni, temeljijo na normalni kratkoročni produkcijski funkciji)

61. Grafično ponazorite: (15)

a) Optimalno kombinacijo proizvodnih faktorjev z obeh vidikov načela mini-max. Posamični vidik tudi vsebinsko opredelite!

b) Optimalni obseg produkta v primeru, ko se prodajna cena nahaja nad minimumom povprečnih stroškov.

62. Samostojni podjetnik je kupil zemljišče v vrednosti 6,5 mio sit in uvozil opremo po nabavni ceni 4 mio sit. Carina za opremo je znašala 1,2 mio sit. Izračunajte letne zneske amortizacije posebej za opremo in patent, če je doba koristnosti uvožene opreme 7 let, odpisujete jo po metodi padajoče osnove, doba koristnosti patenta pa je 4 leta in ga odpisujete po metodi z vsoto letnih števil. Podjetnik tudi predlaga, da bi zemljišče odpisovali po linearni metodi. Ali obstaja kaka ustrežnejša metoda?

63. Proizvodna enota zaposluje 10 enot dela in 30 enot kapitala. Pri produkciji 800 enot produkta znaša mejni produkt dela 40 enot produkta, mejni produkt kapitala pa 20 enot produkta.

a) S pomočjo Eulerjevega teorema ugotovite, v pogojih kakšnih donosov se odvija produkcija? Odgovor utemeljite! Koefficient produkcijske funkcije tudi konkretno interpretirajte!

b) Koliko bi se povečal skupni produkt, če bi pri nespremenjenem obsegu zaposlitve dela, obseg kapitala povečali za 30%.

c) Koliko znaša elastičnost povprečnih stroškov v tem primeru in kaj nam pove?

64. V podjetju so konec decembra vgradili 3 nove stroje. Fakturirana vrednost vsakega je bila 3,2 mio sit. Stroški transporta in montaže so znašali 450.000 sit, stroški poskusne proizvodnje na enem od strojev pa 50.000 sit. Dobo koristnosti teh strojev so glede na pričakovano fizično izrabljanje ocenili na 8 let, upoštevajoč tehnični napredek, pa bi stroji zastareli že v petih letih. Stroje bodo odpisovali po linearno-proizvodni metodi, pri čemer računajo, da bodo z enim strojem letno proizvedli 2.000 enot. Izračunajte letne zneske amortizacije skupaj za vse tri stroje, če predpostavljamo, da so na vsakem od strojev prvo leto proizvedli 1.600 enot, nato pa vsako leto 200 enot več.

65. V proizvodnem podjetju načrtujejo za prihodnjih 6 mesecev stroškovno vrednost proizvodnje v višini 52 mio sit. Letni promet po LC je za preteklega pol leta znašal 48 mio sit, povprečno stanje obratnih sredstev pa je bilo v istem obdobju 12 mio sit. Izračunajte potrebni obseg obratnih sredstev, če veste, da bo podjetje od dobavitelja sestavnih delov dobilo kredit v višini 1,6 mio sit, ki bo v plačilo zapadlo po enem letu.

66. Opredelite mejno stopnjo tehnične nadomestljivosti kapitala z delom (vsebinsko in geometrično)

67. Podjetje razpolaga s stroški v znesku 3 mio sit. Cena za enoto dela znaša 5.000 sit, cena za enoto kapitala pa 6.000 sit. Skicirajte premico enakih stroškov in njen premik ob predpostavki, da bi se obe ceni povečali, a cena dela manj kot cena kapitala.

68. Opredelite stroške, odhodke in izdatke ter navedite primer izdatka, ki ni odhodek ter odhodka, ki ni izdatek.

69. Prag rentabilnosti in optimalni obseg proizvodnje (graf + razlaga)

70. Naštej cene, ki jih uporabljamo za vrednotenje porabljenih Q

71. Struktura LC

72. Kako poteka ugotavljanje LC?

73. Razlika med del. sredstvi in OS.

74. Skiciraj in razloži krožni tok obr. sredstev.

75. MP spremenljivega proizvodnega dejavnika pri kratkoročni produkcijski funkciji (vsebinsko + geometrično)

76. Simetričnost področij produkcije pri kratkoročni produkcijski funkciji.

77. Optimalni obseg produkta v primeru, ko se PC nahaja med min. krivulj AVC in AC. Navedi pogoj za optimalni obseg poslovanja ter na tem primeru ponazori TR, TC, VC, FC, dobiček oz. izgubo.

78. S pomočjo Du-Pontovega obrazca izpelji povezavo med E in R in opredeli povečanje R z obeh vidikov načela mini-max.

79. Kdaj se poveča R?

80. Zaradi zmanjšanja P_r se je v podjetju zmanjšala E_r . Cene poslovnih prvin so se povečale bolj kot cene proizvodov. Kaj se je zgodilo z E_n ?

81. Podjetje x deluje v razmerah popolne konkurence in proizvaja obseg proizvodnje, pri katerem je tržna P enaka ATC in pri kateri so MC enaki AVC . Skiciraj in pojasni ali podjetje x proizvaja optimalni obseg proizvodnje. Kaj bi podjetje x moralo storiti, da bi proizvajalo optimalni obseg proizvodnje?

82. Krožni tok obr. sredstev + dejavniki obračanja

83. Opredeli: strošek, odhodek, izdatek ipd.

84. Intenzivna in ekstenzivna meja dela

85. Opredeli reprodukcijsko ceno ter pojasni prednosti in slabosti.

86. Navedi faze poslovnega procesa

87. Opredeli NV , odpisano vrednost, neodpisano vrednost, revalorizirano vrednost ipd.

88. Opredeli reprodukcijsko ceno kot amortizacijsko osnovo ter pojasni njene prednosti in slabosti.

89. Skiciraj optimalni obseg poslovanja v primeru, da se PC nahaja med min. krivulj AVC in AC . Navedi pogoj za optimalni obseg poslovanja ter ponazori TR , TC , VC , FC , dobiček oz. izgubo.

90. MC (opredeli + skiciraj)

91. Dejavniki P_r , E , R .

92. Stroški plus

93. Oportunitetni stroški in oportunitetna izguba.

94. Zakaj čas. metode amortiziranja spodbujajo podjetje k večji stopnji izkoriščanja kapacitet (razlaga + skica)

95. Pri povečanju obsega poslovanja popolnega konkurenta od 200 na 300 enot so se TC povečali od 1 mio SIT na 1.5 mio SIT . Cena enote produkta je 6.000 SIT . Izračunaj MC , mejni prihodek, mejni profit.

96. Opredeli NSV in pojasni, kako sprejemamo investicije po tem kriteriju.

97. Navedi skupine OS v uporabi.

98. Navedi sisteme nagrajevanja delavcev po učinku
99. Opredeli stroškovno mesto in pojasni pomen in probleme razporejanja stroškov po stroškovnih mestih.
100. Navedi vrste prihodkov
101. Proizvodnja se je povečala od 80 na 100 enot, TC pa od 1500 na 2000 SIT. Eac?
102. Opredeli AFC in pojasni kako se gibljejo.
103. Tehnični napredek zmanjšuje P del. sredstev, v praksi pa smo vendarle priča njihovemu neprestanemu naraščanju. Pojasni to navidezno nasprotje.
104. Zakaj mora podjetje poznati LC poslovnih učinkov?
105. Objektivni dej. pridobivanja dohodka in dobička.
106. Podjetje v bilanci uspeha izkazuje dobiček, a je nelikvidno. Navedi vsaj 2 možna razloga za to.
107. Naloga
108. Opredeli prag rentabilnosti in optimalni obseg poslovanja (razlaga + skica) (39)
109. Povezava med Pr in E.
110. Za podjetje x bi morali analizirati kazalce uspešnosti poslovanja. Katere primerjave bi naredili?
111. Opredeli konvencionalne in komplekske investicije.
112. Naturalni in vrednostni vidik trošenja.
113. Zmogljivost delovnih sredstev (obe delitvi).
114. Opredeli produkcijsko funkcijo.
115. Optimalni obseg produkta, ko se PC nahaja nad minimumom AC.
116. Opredeli prag rentabilnosti in izpelji obrazec za prag rentabilnosti ob predpostavki proporcionalnih VC. (opredelitev + skica)
117. Zakaj podjetja razporejajo stroške po stroškovnih mestih?
118. Opredeli KO in opredeli kako se sredstva delijo na OS in obratna.
119. Kdaj se poveča E, kdaj R?